Tema 6: Eines per a la planificació

- · La "Veu del Client". Model de Kano
- QFD. La Casa de la Qualitat. Exemples
- Anticipar-se a l'aparició de defectes : El AMFE
- · Sistemes antierror : Poka-Yoke
- Què és un producte robust? (en el sentit de Taguchi)

1

En acabar aquest tema ha d'estar clar :

Que hi ha tècniques per garantir la qualitat del producte en la seva fase de disseny (del producte i del procés de producció), abans que es comenci a fabricar.

Que algunes d'aquestes tècniques són el QFD, AMFE, Poka-Yoke i el disseny de productes robustos.

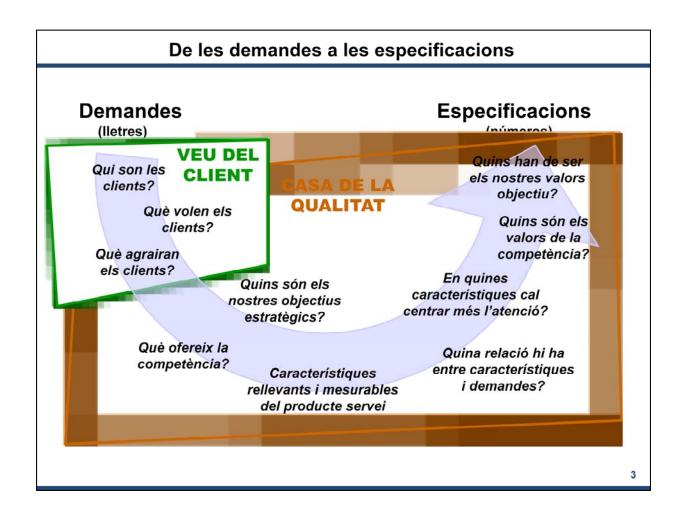
Les característiques fonamentals de cadascuna de les tècniques esmentades.

Què és qualitat?

Portes endins

Veu del client : S'utilitza per descriure les necessitats del client i les seves percepcions dels productes i serveis que rep.

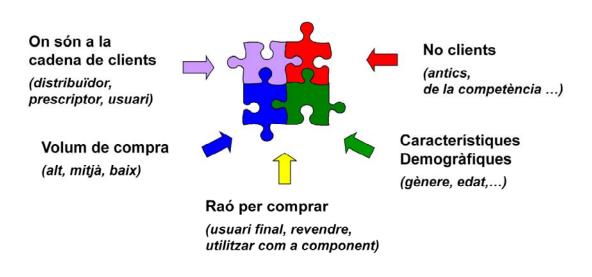
És la "porta d'entrada" que ajuda a decidir quins productes i serveis s'han d'oferir, quines han de ser les seves característiques i especificacions, i no s'han centrar els esforços de millora.

Casa de la qualitat: Forma més típica d'aplicació del QFD

Qui són els clients?

No sempre és evident qui són els clients No tots els clients tenen les mateixes demandes

Pot ser útil pensar en segmentar el mercat

Qui és el client?

Ensenyament universitari: ¿Estudiants, Empresaris, Societat, Pares, ...?

Llibres de text: Professors que els recomanen, estudiants, ...?

Pneumàtics per a cotxes: Amo del cotxe, propietari del taller, ...?

Medicament: Pacient, metge, farmacèutic, ..?

Si els clients semblen tenir necessitats similars no cal dividir-los en segments

Si se sospita que hi ha grups que tenen necessitats diferents, llavors és convenient pensar en segmentar el mercat.

Què volen els clients?

Mètodes reactius

Queixes "Una queixa és un regal"
Informes del Servei Postvenda
Reclamacions / Pagaments qüestionats
Cost de les garanties

Mètodes proactius

Enquestes / Entrevistes
Informes visites comercials
Investigació del mercat
Estudi de la competència

5

Mètodes reactius: Informació sobre problemes i necessitats actuals i anteriors. També es podria considerar :

Marxa de les vendes

Participació en el mercat

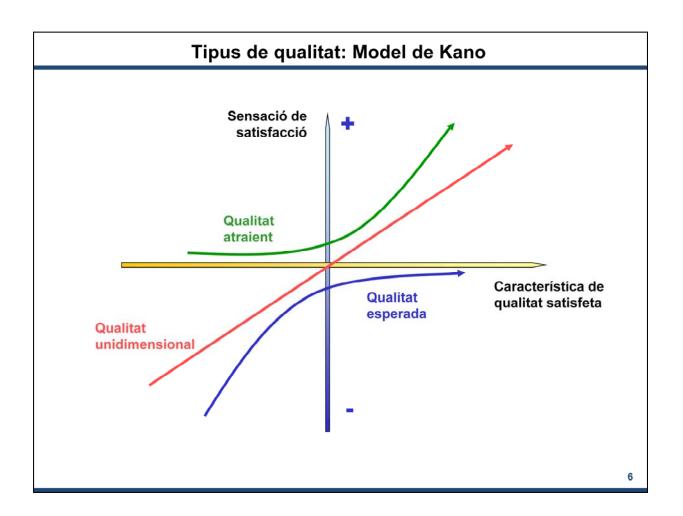
Revistes tècniques (si n'hi ha),...

Mètodes proactius: Informació sobre com evolucionen les necessitats / expectatives dels clients. Altres fonts proactives:

Benchmarking (Aprendre dels millors)

Observació directa

Evolució del mercat en països més avançats, ...

Exemples:

Premsa:

Qualitat esperada: Que el que diuen sigui veritat

Qualitat unidimensional: Que sigui completa, àmplia, objectiva,...

Qualitat atraient: Que "regalin" un llibre, CD,..

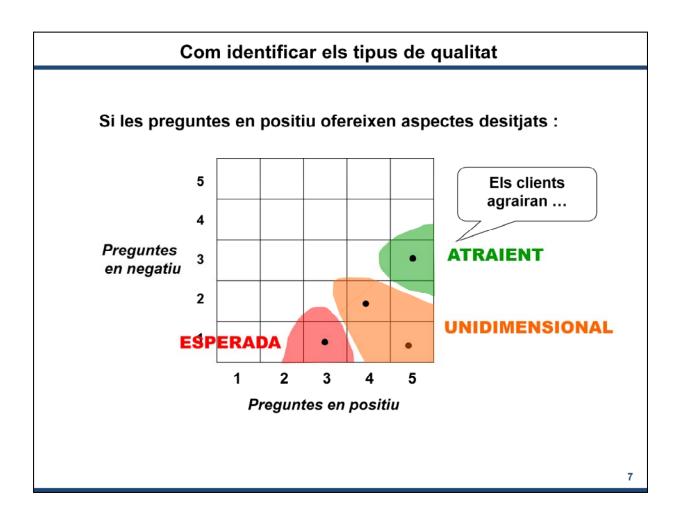
Hotel:

Qualitat esperada: Que estigui net, que tot funcioni

Qualitat unidimensional: Que sigui modern, còmode, ampli,...

Qualitat atraient: Que hi hagi internet gratuït, fruita a l'habitació, una novel·la a la tauleta, ...

Atenció: La qualitat atraient es converteix fàcilment en unidimensional.

Com valora respecte al nivell de qualitat duna companyia aèria ....

Preguntas en positivo:	1	2	2	4	_
1.48mms on beam to	1	2	3	4	3
Que la tripulación atienda con amabilidad			X		
Que dan una copa de cava de bienvenida					X
Que se hayan hecho las comprobaciones de seguridad			X		
_					
Preguntas en negativo:	1	2	3	4	5
Que la tripulación no sea amable	×				
Que no den una copa de cava de bienvenida			X		
Que no se hayan hecho las comprobaciones de seguridad	X				

1. Posar ordre en les demandes 2. Aprofitar aquesta informació per oferir el producte / servei que millor les satisfà

Què és el QFD?

És un sistema organitzat per traduir els requisits del client en característiques tècniques apropiades per al producte / servei, prioritzant el seu interès i amb la participació de tots els agents implicats

traduir: Màxima fidelitat pensant en el client

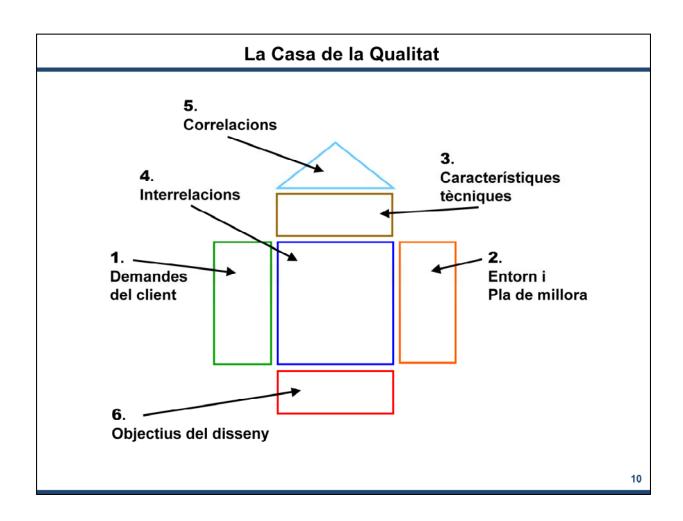
prioritzant: Pla, competència, qualitat atraient

participació: Tots aporten. Flux de comunicació

9

Amb l'aplicació de l QFD es pretén:

- Identificar les necessitats del client i assegurar que el producte respondrà a les seves expectatives
- Reduir el temps que va des de la concepció del producte fins a la seva sortida al mercat

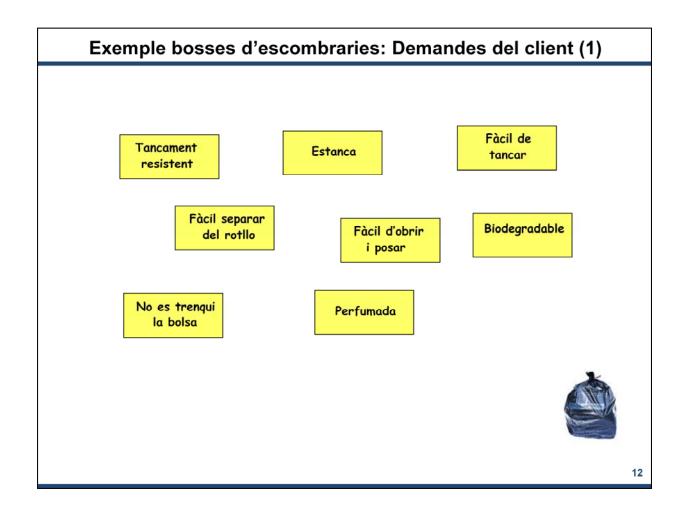
Exemple: Redisseny de bosses d'escombraries

- 1. Quines són les demandes del client?
- 2. Quina és la nostra situació actual respecte a aquestes demandes
- 3. Com està la competència?
- 4. En què volem diferenciar-nos? Pla estratègic
- 5. Quines són les característiques tècniques MESURABLES de les bosses?
- 6. Com estan relacionades les característiques tècniques amb les demandes del client?
- 7. En quines característiques tècniques cal centrar l'atenció?
- 8. Quins valors té la competència per a aquestes característiques?
- 9. Quins valors ens convé especificar per al producte?

1

QFD: Passar de les demandes del client (que cal conèixer bé) a les característiques tècniques que convé especificar per al producte.

Brainstorming: Posar una demanda a cada targeta (post-it)

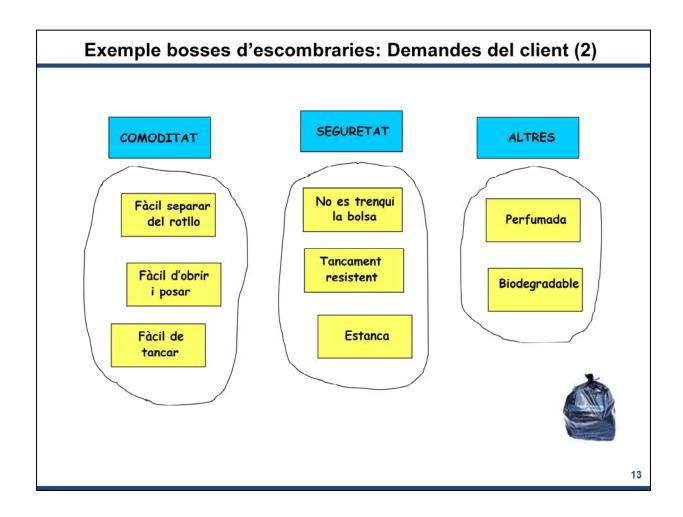
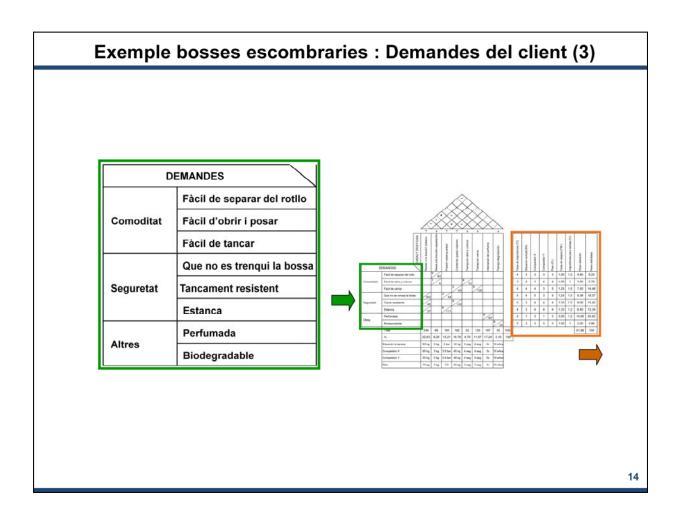

Diagrama d'afinitat: Agrupar les demandes en temes afins i etiquetar-les amb el nom del grup (post-it d'un altre color)

Llista estructurada de demandes.

És important conèixer la procedència i fiabilitat de la informació proporcionada pels clients. No està de més comprovar amb el client la "interpretació" dels seus desitjos i esforçar-se a no distorsionar les veritables necessitats mitjançant aquesta "interpretació".

	DEMANDES		iaxa d iiiiportancia (11)	Situació actual (SA)	Competidor X	Competidor Y	Pia (PL)	Taxa de millora (TM)	Impor. per a vendes(IV)	Pes absolut	Pes demanat
Comoditat	Fàcil de separar del rotllo	¦	ı	3	3	3	3	1,00	1,2	4,80	9,25
	Fàcil d'obrir i posar	! ! 3	3	4	2	4	4	1,00	1	3,00	5,78
	Fàcil de tancar	i i 4		4	4	3	5	1,25	1,5	7,50	14,46
Seguretat	Que no es trenqui la bossa	·	5	4	5	3	5	1,25	1,5	9,38	18,07
	Tancament resistent	!!!	5	3	4	4	4	1,33	1,2	8,00	15,42
	Estanca	i i 4	ı	3	4	4	4	1,33	1,2	6,40	12,34
Altres	Perfumada	¦ ¦ ;	3	1	3	1	3	3,00	1,2	10,80	20,82
	Biodegradable	!! 3	2	3	3	3	3	1,00	1	2,00	3,86
	·	;					•			51,88	100

Taxa d'importància (TI): De 1 a 5 (de menys a més). Rang mínim = 2 (no caure en la temptació de posar 5 a tot)

Situació actual (SA): Entre 1 i 5. Rang mínim = 2

Situació competència: Mateixos criteris que per Situació Actual

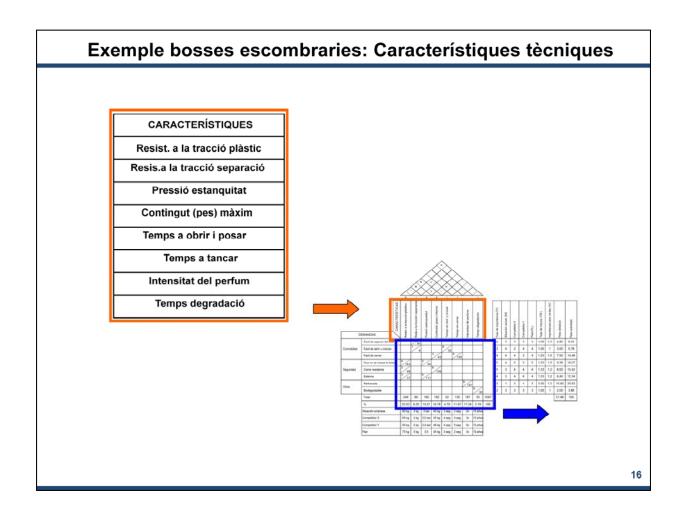
Pla de l'empresa (PL): de 1 a 5.

Taxa de Millora (TM): TM = PL / SA

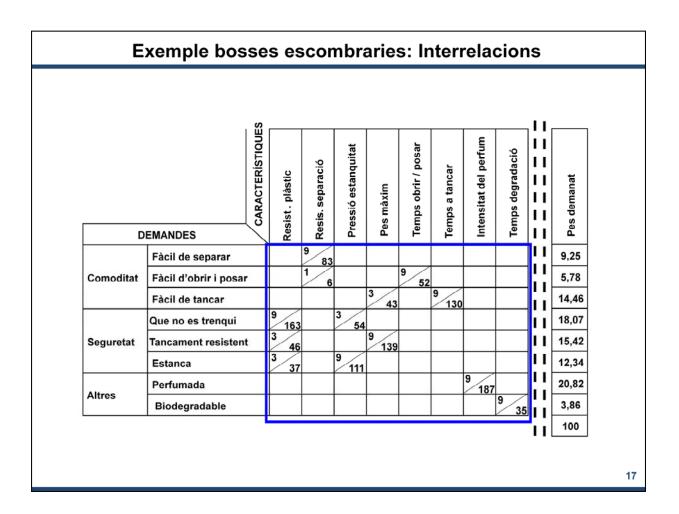
Importància de les vendes (IV): 1 (irrellevant); 1,2; 1,5 (molt important)

Pes absolut: $TI \times TM \times IV$

Pes demanat: Pes absolut en percentatge

Característiques del producte / servei: Rellevants i MEDIBLES

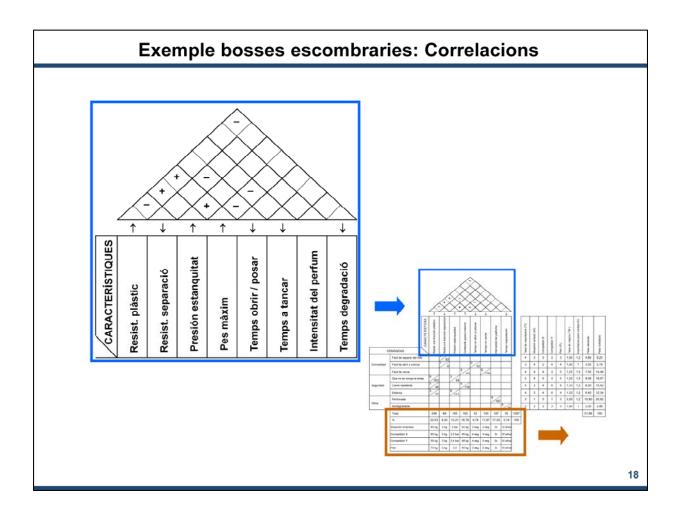

Valoració de la interrelació entre característiques i demandes:

9: Alta; 3 Mitja; 1: Baixa

Valor en la cantonada inferior dreta: Producte de Pes × Interrelació

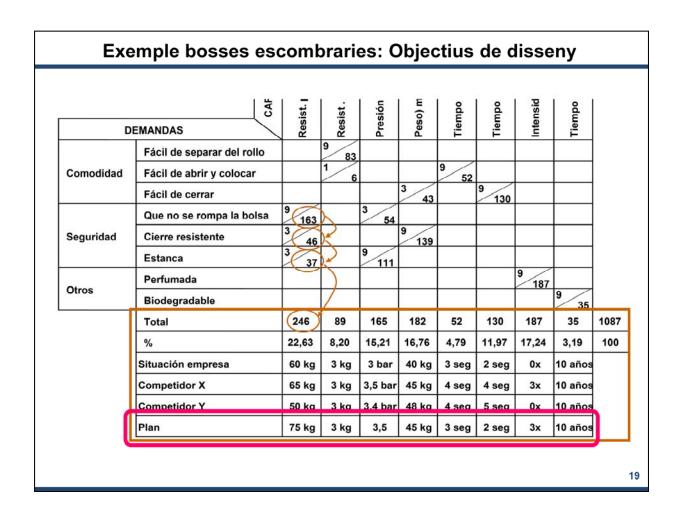
Exemple: Entre la demanda del client "Que no es trenqui la bossa" i la característica tècnica "Resistència a la tracció del plàstic" hi ha una forta correlació, i per tant la quantifiquem amb el valor 9. Com el pes demanat per a aquesta demanda és 18,07, el segon valor és $9 \times 18,07 = 163$.

Identifica la influència que les característiques tècniques poden tenir entre si.

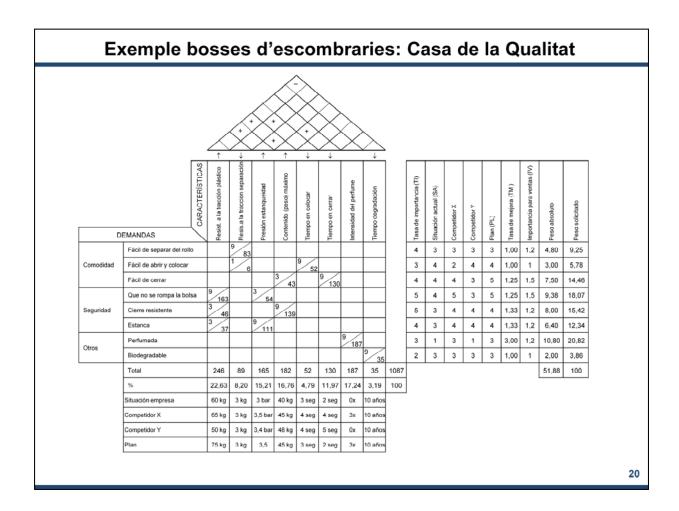
Exemple: Augmentar la resistència a la tracció del plàstic augmenta també la pressió a l'estanquitat i augmenta el pes màxim. Com millorar una característica implica millorar també les altres s'ha posat un signe + en les zones d'encreuament d'ambdues.

Caldrà anar amb cura en els casos en què millorar una característica empitjori altres, especialment si aquestes altres són importants.

Total per a cada característica: Suma de valors en vertical (tal com s'indica).

En vista de la importància de cada característica, i dels valors que corresponen al nostre producte actual i els valors dels productes de la competència, es decideixen els **valors objectiu** per al nou disseny.

Anàlisi numèrica:

Es fa a partir dels valors percentuals obtinguts de l'expansió en horitzontal i en vertical de la matriu central.

Expansió horitzontal: dóna les importàncies relatives de les demandes del client respecte a aquest producte.

Expansió vertical: dóna les prioritats en les característiques de qualitat del producte. No subvalorar aquesta font d'informació.

Anàlisi gràfica:

És la valoració de les "zones clares i fosques" de la matriu central de relacions.

Files fosques indiquen demandes del client servides per moltes característiques de qualitat. Files clares indiquen demandes que no estan sent satisfetes.

Columnes fosques indiquen que la característica de qualitat és crítica per a satisfer les necessitats del client, mentre que columnes blanques han de portar a la pregunta de si és necessària aquesta característica de qualitat.

Avantatges de l'aplicació del QFD

Facilita la creació d'una base de dades per a futurs dissenys

Sistemàtica ordenada. Ajuda a no oblidar res i a tenir sempre presents les necessitats del client

Facilita la comunicació i fomenta el treball en equip

Redueix els temps de llançament i els costos de qualitat

PERÒ ...

Requereix temps i recursos

Necessita dun treball en equip interdisciplinari

21

Un cop fet el primer QFD, els següents són molt més fàcils.

Redueix els costos de qualitat, ja que el producte arriba abans al mercat sense errors funcionals.

Incrementa la satisfacció del client, en respondre amb rapidesa i seguretat a les seves necessitats.

No cal esperar miracles a la primera. Requereix d'un cert aprenentatge.

Exercici

1.

Servei: Transport de viatgers per autocar entre

Ciutat de Barcelona i situat a 35 km de distància

* * * * *

2.

Producte: Caldera de calefacció a gasoil

o caldera de calefacció a gas

o escalfador daigua a gas

22

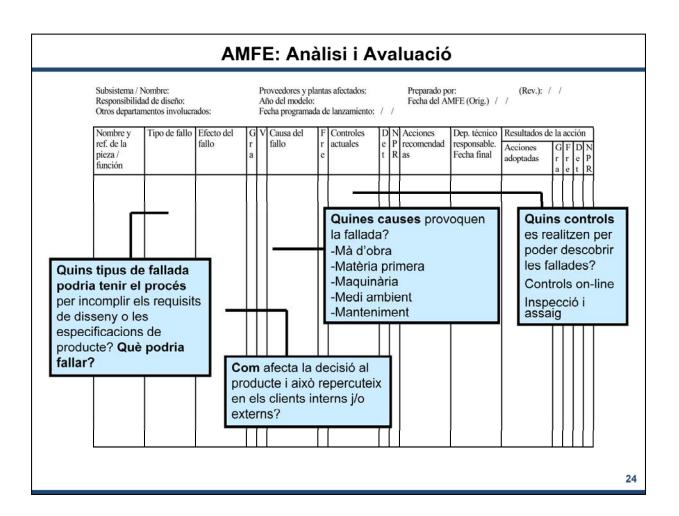
Utilitzar la plantilla subministrada

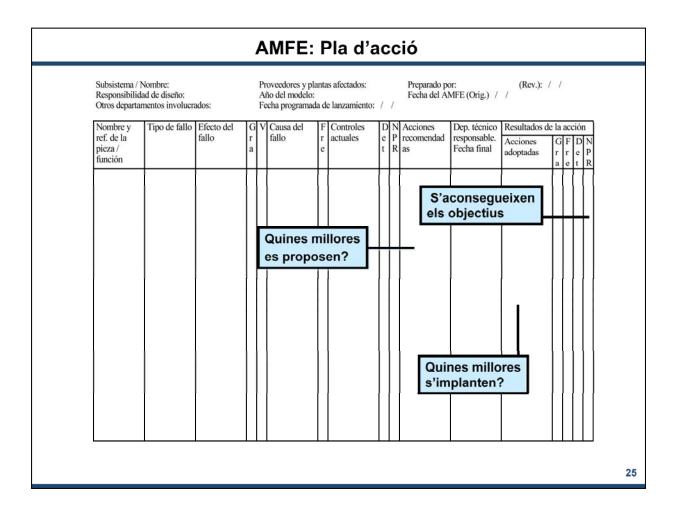
Què és l'AMFE?

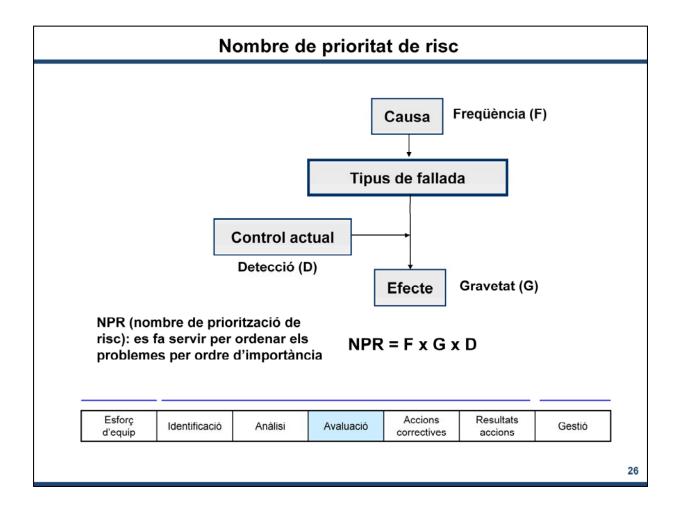
AMFE

Anàlisi dels Modes de Fallada i dels seus Efectes

Tècnica que persegueix resoldre els problemes que puguin sorgir en un producte o procés de producció abans que aquests arribin a aparèixer

Es valora la gravetat dels efectes, freqüència d'aparició de les causes i probabilitat de detecció en cas que es presenti el defecte.

Existeixen tables-guia per realitzar aquesta valoració

Etapes en l'aplicació de l'AMFE

· Esquema del producte / Diagrama de flux

Informació

Anàlisi

- · Possibles fallades que es poden produir.
- Descriure els efectes de cada una d'aquests fallades.

 Determinar les causes de cada una d'aquestes fallades.

· Identificar els mitjans per a detectar la fallada

Avaluar riscos

Avaluació

- Fer un"ranking" daccions a desenvolupar segons el risc.
- Comprovar resultats.

Acció

Exercici

Realitzar l'AMFE d'un retolador

Guia:

Dividir-lo en parts (tapa, cos, punta, esponja, tinta, tap superior,...) Per a cada part :

> Possibles falladas Efectes de cada fallada Valoració de la gravetat de l'efecte

. . .

(utilitzar la plantilla subministrada en DIN A3)

28

Utilitzar la plantilla subministrada

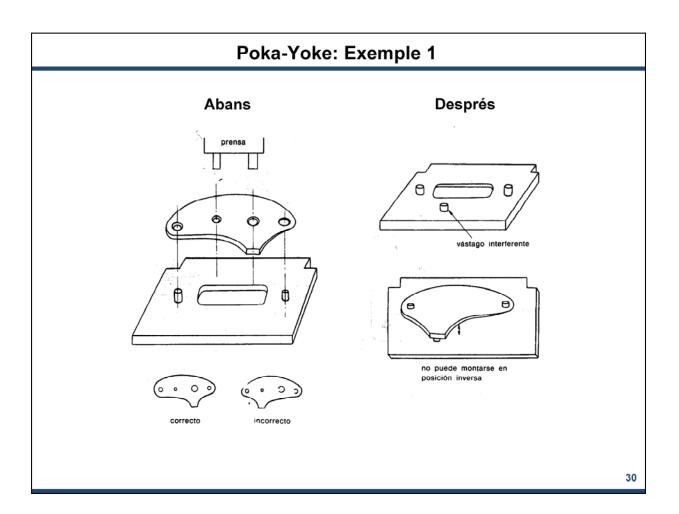
Què és el PokaYoke?

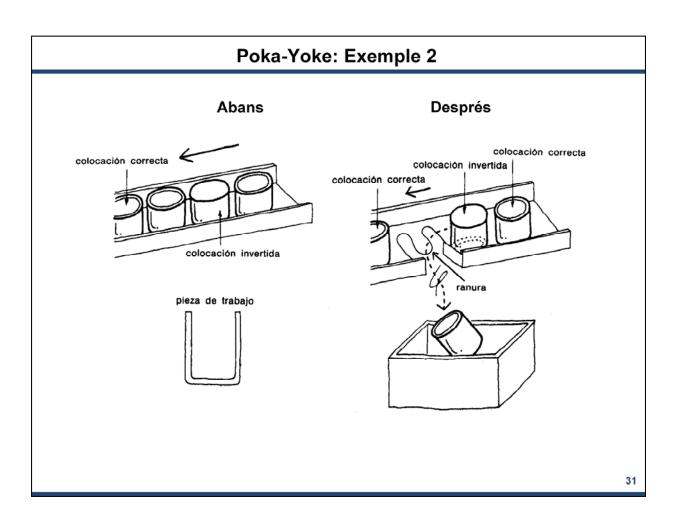
Poka-Yoke

Mecanismes senzills en la línia de producció per evitar que els errors

(oblits, posicionament incorrecte, ...)

es converteixin en defectes

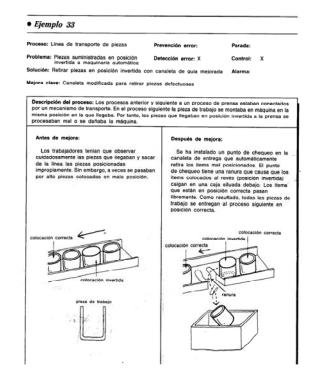
Poka-Yoke: Exemple 2 (full complet)

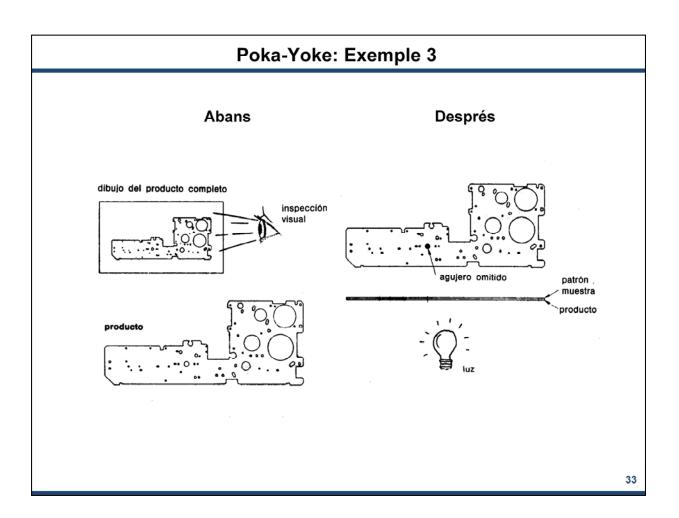
"Poka-Yoke

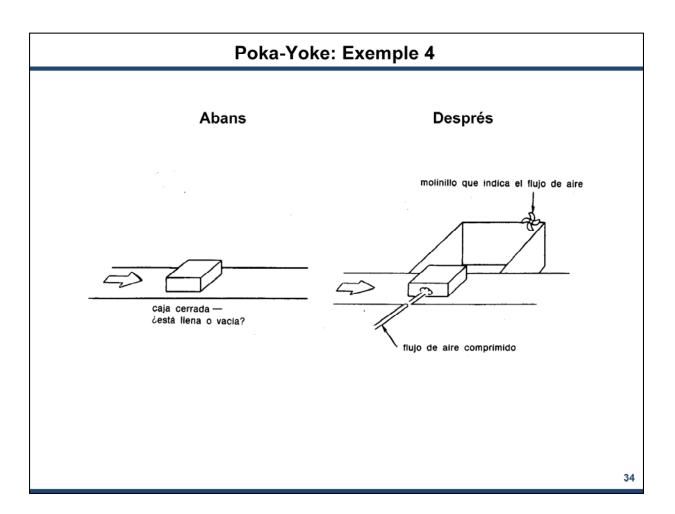
Mejorando la calidad del producto Evitando los defectos"

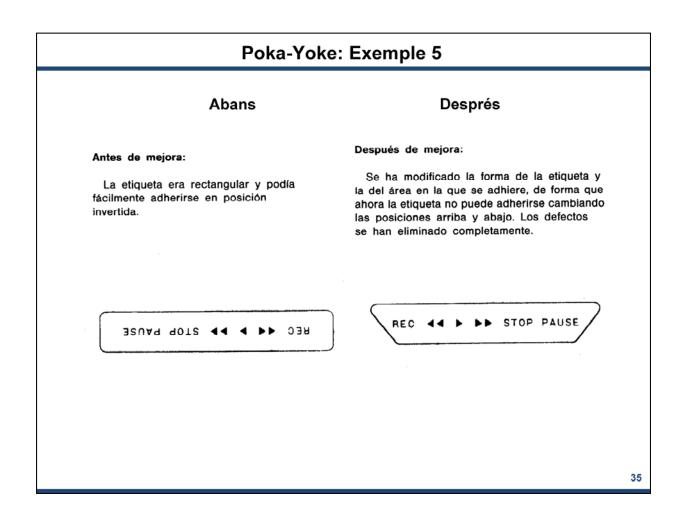
Editat per: Nikkan Kogyo Shimbun Productivity Press

Exercici:

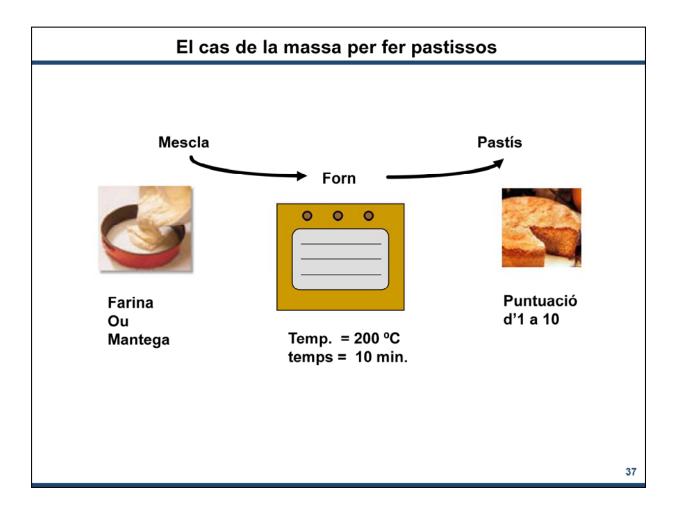
Pensar en 5 exemples de Poka-Yoke que es podrien utilitzar en l'àmbit domèstic o d'oficines.

Què és un disseny robust?

Disseny Robust

Pretén l'obtenció de productes robustos

Producte robust: Les seves característiques de qualitat es mantenen a nivell satisfactori en una àmplia gamma de condicions de fabricació o ús

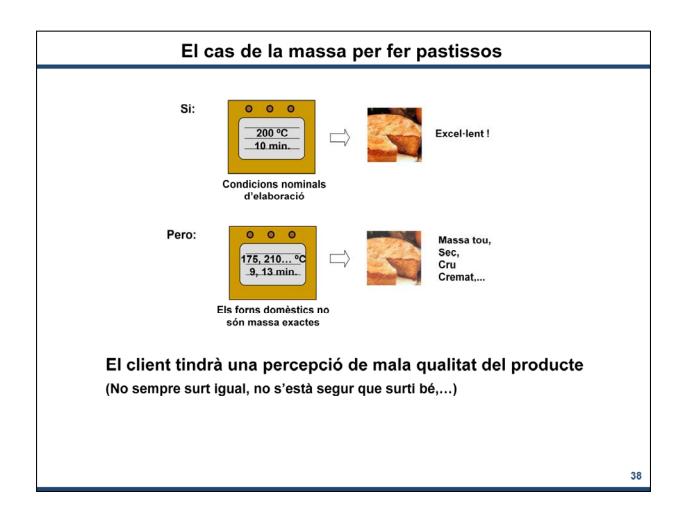

Es tracta de determinar quina és la recepta més adequada per a un pa de pessic, els ingredients del qual es venen en una caixa juntament amb les instruccions per preparar-lo. Per simplificar suposarem que la recepta es redueix a determinar la quantitat de 3 components: Farina, mantega i ou.

Com ja sabem, el pa de pessic s'elabora a casa del consumidor, coent durant un cert temps a una determinada temperatura que s'indica a les instruccions de preparació.

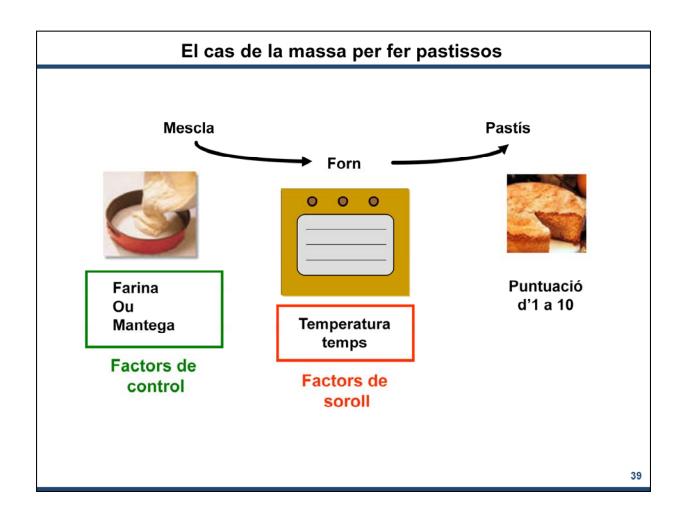
Quan es fan les proves per determinar la composició (recepta) més adequada, el pa de pessic es prepara coent en les condicions indicades. Després els tasten uns experts que ho puntuen en una escala d'1 a 10. Finalment s'analitzen les puntuacions i es determina quina és la recepta que maximitza la puntuació.

(Segurament de tot això es parlarà amb més detall en una assignatura optativa anomenada "Enginyeria de la Qualitat", o similar)

Difícilment el client seguirà exactament les instruccions de preparació.

Si en les condicions nominals el pa de pessic és excel·lent, però a altres temperatures o altres temps surt malament, el consumidor tindrà la impressió que el producte no és de bona qualitat.

Factors de control: Podem fixar-los en el valor que ens interessi. En el nostre cas, les quantitats de farina, ou i mantega.

Factors de soroll : Afecten al valor de la resposta, però no podem fixar-los al nivell desitjat. En el nostre cas: Temperatura i temps en el forn.

El que ens interessa no és la recepta que fa que el pa de pessic sigui excel·lent en les condicions nominals de producció, sinó la recepta que aconsegueixi que sigui prou bo en un rang raonable de valors dels factors de soroll. A aquest tipus de producte l'anomenem **producte robust.**

Disseny de productes robustos

Objectiu:

Determinar els valors dels factors de control que fan que la característica de qualitat es mantingui a un nivell satisfactori en un ampli rang de valors dels factors de soroll

40

Com?

Possiblement assignatura optativa

Tema 6: Bibliografia

"Técnicas para la Gestión de la Calidad" P. Grima y X. Tort-Martorell Ed. Díaz de Santos, 1995

Capítol 3: "QFD: La calidad en el proceso de diseño"

Capítol 4: "Anticipándose a la aparición de problemas: El AMFE"

Capítol 5: "La experimentación en el diseño de productos"

"Poka-Yoke.Mejorando la calidad del producto

Evitando los defectos"

Editat per: Nikkan Kogyo Shimbun

Productivity Press

El millor llibre sobre Poka-Yoke